



Broj: 01-018/26-10001/2

24.07.2026.godine

Glavni grad Podgorica
Služba gradonačelnika

Njegoševa 13
PODGORICA

Aktom br. 01-018/26-1928/221, zavedenim kod ovog ministarstva pod brojem 01-018/26-10001/1 od 15.07.2026. godine, obratili ste se zahtjevom za tumačenje odredbi Zakona o izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 19/25, 92/25 i 160/26) sa sledećim pitanjima:

1. Da li se prilikom izgradnje spomen-obilježja u obzir treba uzeti Pravilnik o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom („Sl. list CG“, broj 41/25)?;
2. Da li prilikom podizanja i izgradnje spomen-obilježja trebaju biti ispunjeni osnovni zahtjevi iz člana 27, stav 4, a naročito člana 30. Zakona o izgradnji objekata („Sl. list CG“, br. 19/25, , 92/25 i 160/25)?;
3. Po mišljenju Ministarstva, ko je dužan-odgovoran da se konačno obezbijedi pristup lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom u skladu sa članom 30 ovog zakona u odnosu na spomen-obilježja koja trenutno nijesu pristupačna?;
4. Cijenite li da je došlo do profesionalnih propusta prilikom izdavanja građevinskih dozvola za izgradnju spomen-obilježja zbog zanemarivanja elemenata pristupačnosti osobama s invaliditetom?;
5. Da li je po ovom pitanju dužan da reaguje građevinski inspektor u odnosu na spomen-obilježja novijeg datuma kako bi se provjerilo da li je povrijeđen zakon ili drugi propis?;
6. Na koji način se po mišljenju Ministarstva može unaprijediti-poboljšati pristupačnost spomen-obilježja u Crnoj Gori koja su građena za vrijeme socijalizma kao i u demokratiji, a nijesu pristupačna za osobe sa različitim vrstama invaliditeta?.

U vezi s postavljenim pitanjima, odgovore ćemo povezati jednim sveobuhvatnim objašnjenjem, pa vas stoga obavještavamo sledeće:

U članu 12 stav 2 Zakona o izgradnji objekata, definisano je da Za javne objekte, stambene i stambeno-poslovne objekte iz člana 30 ovog zakona, glavni projekat obavezno sadrži i rješenja za nesmetan pristup, kretanje, boravak, rad i bezbjednu evakuaciju lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom.

U članu 16 stav 4, propisano je da je revizija glavnog projekta obavezna, osim za glavni projekat porodične stambene zgrade. Zatim je u stavu 5 alineja 5 istog člana, rečeno da revizija glavnog projekta između ostalog obuhvata provjeru ispunjenosti uslova prilagođenosti objekta licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom za objekte iz člana 30 ovog zakona.

Dok je u članu 19 propisano da je revident dužan da u pozitivnom izvještaju o izvršenoj reviziji idejnog rješenja, idejnog projekta odnosno glavnog projekta konstatuje usklađenost u smislu člana 16 st. 2, 3 i 5.

Potom je članom 27 Zakona o izgradnji objekata, propisano da su osnovni zahtjevi za objekat zahtjevi koje objekat, zavisno od svoje namjene, mora da ispunjava u toku građenja i upotrebe, a kojima se obezbjeđuje njegova bezbjednost u cjelini, kao i bezbjednost svakog njegovog posebnog dijela.

U stavu 2 istog člana pod tačkom 4 navedeno je da bezbjednost i pristupačnost prilikom upotrebe prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden na način da ne predstavlja neprihvatljive rizike od nezgoda ili štete prilikom vršenja službe ili rada kao što su klizanje, padanje, sudar, opekotine, strujni udari, povrede od eksplozija i provalne krađe, a naročito tako da se vodi računa o pristupačnosti i upotrebi od strane lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom.

Članom 30 propisano je da se izgradnja javnih objekata vrši na način kojim se licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom obezbjeđuje nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad.

Stavom 3 istog člana, navedeno je da Pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom je dužan da obezbijedi vlasnik objekta. Dok se u stavu 4 predviđa da bliže uslove i način prilagođavanja objekata propisuje Ministarstvo.

Nadalje, u članu 137 stav1 tačka 22 Zakona o izgradnji objekata, propisano je da građevinski inspektor naročito provjerava da li je u objektu u javnoj upotrebi obezbijeden pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom u skladu sa članom 30 ovog zakona.

U konačnom, Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom („sl. list CG“, broj 41/25) u članu 53 propisano je da ako se pri rekonstrukciji objekata iz člana 6 ovog pravilnika, koji su upisani u Centralni registar spomen-obilježja na teritoriji Crne Gore, ne mogu obezbijediti propisani elementi pristupačnosti, a da se ne naruši utvrđeno svojstvo spomenika kulture, dopušteno je odstupanje od propisanih elemenata pristupačnosti, ako se pribavi prethodna saglasnost organa uprave nadležnog za spomen-obilježja.

Naime, zakon kao opšti pravni akt, po svojoj pravnoj snazi slijedi neposredno nakon ustava Crne Gore, ima obavezujući karakter prema svim licima na koja se odnosi. Prethodno se podjednako odnosi i na Zakon o izgradnji objekata. Konkretni član 30 nameće obavezu, odnosno dužnost vlasniku objekta da obezbijedi Pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom. Kako bi se odredilo ko snosi obavezu prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi prilikom rekonstrukcije, neophodno je utvrditi ko je nosilac prava svojine, odnosno vlasnik konkretnog objekta (spomen-obilježja).

Kada se radi o izgradnji novog objekta (spomen-obilježja), investitor je obavezan da postupuje po članu 30.

Najprije, pri izradi glavnog projekta, projektant je obavezan da u glavni projekat inkorporira rješenja za nesmetan pristup, kretanje, boravak, rad i bezbjednu evakuaciju lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom. U postupku izrade tehničke dokumentacije s aspekta postupanja u skladu sa članom 30 Zakona, težište i odgovornost je na postupku revizije. Stoga, kroz reviziju glavnog projekta utvrđuje se ispunjenost uslova prilagođenosti objekta licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom za objekte iz predmetnog člana. Revident sačinjava izvještaj o reviziji koji može biti pozitivan ili negativan (član 16 stav 7). Ukoliko je izvještaj o izvršenoj reviziji pozitivan, revident je dužan da u njemu navede konstataciju o usklađenosti, između ostalog sa uslovima prilagođenosti objekta licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom za objekte iz člana 30. Nadalje, građevinska dozvola (član 34 stav 1) izdaje se, pored ostale dokumentacije na osnovu izvještaja o pozitivnoj reviziji glavnog projekta, ovjerenog u skladu sa Zakonom o izgradnji objekata.

U konačnom, Građevinski inspektor provjerava naročito da li je u objektu u javnoj upotrebi obezbijeđen pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom u skladu sa članom 30 citiranog Zakona.

Prema članu 5 stav 1 Zakona o izgradnji objekata, objekti nepokretne kulturne baštine se smatraju Državnim objektima od opšteg interesa.

Što se tiče rekonstrukcije objekata koji su upisani u Centralni registar spomen-obilježja na teritoriji Crne Gore iz člana 6 Pravilnika, je obavezno i to je pravilo. Izuzetak u kome je dopušteno odstupanje od propisanih elemenata pristupačnosti, jeste situacija kad nije moguće obezbijediti propisane elemente pristupačnosti, a da se ne naruši utvrđeno svojstvo spomenika kulture. Međutim, u takvim pravnim okolnostima odstupanja od člana 30 Zakona o izgradnji objekata i člana 6 Pravilnika o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje za lica smanjene pokretljivosti i lica s invaliditetom, obavezno je pribavljanje prethodne saglasnosti organa uprave nadležnog za spomen-obilježja. Citirani član se odnosi upravo na spomen-obilježja i ostale objekte materijalne kulturne baštine koji su građeni u doba socijalizma i prije toga perioda.

Ovaj organ preduzima inicijalne radnje u oblasti unaprijeđenja pristupačnosti spomen-obilježja u Crnoj Gori na način što je realizacijom Sektorske analize za finansiranje projekata i programa koji doprinose zaštiti lica s invaliditetom za 2025. godinu „Pristupačnost kao ex ante dužnost“, kojom je podržano više nevladinih organizacija

čije su aktivnosti usmjerene na izradu analize o tome na kom su nivou pristupačnosti objekti kulturne namjene i objekti materijalne kulturne baštine. Pribavljanje informacija je važan korak kako bismo imali uvid i podatke u kojoj fazi je cjelokupno stanje pristupačnosti objekata iz člana 6 Pravilnika- i na osnovu istih planirali buduće prioritete korake.

DRŽAVNA SEKRETARKA

Marina Izgarević Pavčević



Odobrio:

Boško Todorović, generalni direktor Direktorata za građevinarstvo

B. Todorović

Obradila:

Dunja Samardžić, samostalna savjetnica I u Direkciji za normativne poslove

D. Samardžić

Dostavljeno:

-Naslovu

-a/a